

Eiropas Sporta Harta

1. pants

Hartas mērķis

Valdībām, lai veicinātu sportu kā svarīgu cilvēka attīstības faktoru, jāspēr nepieciešamie soļi Hartas nosacījumu piemērošanā saskaņā ar Sporta Ētikas Kodeksā izklāstītajiem principiem ar nolūku:

i. dot katram individuam iespēju ņemt dalību sportā, un īpaši:

a. nodrošināt to, lai visiem jauniem cilvēkiem būtu dota iespēja iegūt fizisko izglītību un sporta pamatiemaņas;

b. nodrošināt to, lai ikvienam būtu dota iespēja ņemt dalību sportā un fiziskajā atpūtā drošā un veselīgā vidē;

bet sadarbībā ar atbilstošajām sporta organizācijām:

nodrošināt to, lai katram, kam ir intereses un spējas, būtu dota iespēja uzlabot savu sniegumu sportā un sasniegt augstu personīgo rezultātu līmeni un/vai sabiedriski atzītu izcilību sportā;

ii. aizsargāt un attīstīt sporta morālo un ētisko pamatu, sportā iesaistīto individu civilticisko cieņu un drošību, panākot to, ka sports, sportisti un sportistes netiek izmantotas politisku, komerciālu un finanšu mērķu sasniegšanai vai iesaistīti ļaunprātīgās vai pazemojošās darbībās, tai skaitā ļaunprātīgā medikamentu izmantošanā.

2. pants

Hartas definīcija un darbības joma

Šīs Hartas izpratnē:

i. "Sports" apzīmē visu veidu fiziskās aktivitātes, kuras caur nejaušu vai organizētu piedalīšanos vērstas uz fiziskās un garīgās labsajūtas izteikšanu vai uzlabošanu, sociālo attiecību veidošanu vai rezultātu sasniegšanu jebkura līmeņa sacensībās.

ii. Harta papildina ētiskos principus un politikas nostādnes, kuras izklāstītas:

a. Eiropas Konvencijā par skatītāju vardarbību un rupju uzvedību sporta pasākumos, īpaši futbola sacensību laikā;

b. Antidopinga Konvencijā.

3. pants

Sporta kustība

1. Sporta kustībā valsts varas iestādēm piekrīt, galvenokārt, papildinoša loma. Tādējādi, lai nodrošinātu Hartā nosprausto mērķu sasniegšanu un nepieciešamo sporta attīstības un koordinācijas mehānismu iedibināšanu, būtiski svarīga ir cieša minēto iestāžu sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām.

2. Veicināma brīvprātīgu sporta paražu un kustības attīstība, it sevišķi, atbalstot brīvprātīgo sporta organizāciju darbību.
3. Brīvprātīgās sporta organizācijas ir tiesīgas likuma ietvaros iedibināt autonomas lēmumu pieņemšanas procedūras. Kā valdībām, tā arī sporta organizācijām jāatzīst nepieciešamība savstarpēji ievērot pieņemtos lēmumus.
4. Dažu Hartas nosacījumu īstenošanu var uzticēt valsts vai nevalstiskajām sporta iestādēm vai sporta organizācijām.
5. Sporta organizācijas ir jānudina panākt savstarpēji izdevīgus attiecību izkārtojumus savā starpā, kā arī ar iespējamiem partneriem, piemēram, ar tirdzniecības sektoru, masu informācijas līdzekļiem utt., vienlaicīgi izvairoties no sporta vai sportistu izmantošanas.

4. pants

Sporta materiālā bāze un sporta nodarbības

1. Piekluvē sporta materiālajai bāzei un nodarbei ar sportu nav pieļaujama nekāda diskriminācija attiecībā uz dzimumu, rasi, ādas krāsu, valodu, reliģisko, politisko vai citādu pārliecību, nacionālo vai sociālo izcelsmi, piederību nacionālai minoritātei, īpašuma stāvokli, dzimšanas vai citiem apstākļiem.
2. Jāveic pasākumi, kas visiem pilsoņiem nodrošinātu iespējas ņemt dalību sportā un, ja nepieciešams, jāveic papildus pasākumi, kas vērsti uz to, lai dotu iespējas apdāvinātiem jauniešiem, kā arī cilvēkiem ar fiziskiem trūkumiem, invalīdiem vai to grupām efektīvi izmantot piedāvātās iespējas.
3. Ņemot vērā to, ka līdzdalības pakāpe sportā ir daļēji atkarīga no sporta būvju skaita, dažādības un pieejamības, tad to vispārējā plānošana jāuzskata par valsts iestāžu uzdevumu. Nosakot nodrošināmās sporta bāzes apjomu, nepieciešams ņemt vērā jau esošās valsts, privātās, komerciālās vai cita veida sporta būves. Atbildīgajām personām jāievēro valsts, reģionālās un vietējās intereses, apvienojot tās ar pasākumiem, kuri virzīti uz to, lai nodrošinātu to pienācīgu pārvaldi, kā arī drošu un pilnīgu to izmantošanu.
4. Sporta bāzu īpašniekiem jāspēr nepieciešamie soļi, kas padarītu tās pieejamas arī nepilnvērtīgām personām, to skaitā personām ar fiziskiem trūkumiem vai garīgiem traucējumiem.

5. pants

Pamatu veidošana

1. Veicami attiecīgi pasākumi, lai attīstītu fizisko veselību un panāktu sporta pamatiemaņu apgūšanu, kā arī mudinātu jauniešus nodarboties ar sportu:
 - i. nodrošinot to, ka sporta, fiziskās atpūtas un izglītības programmas, kā arī to īstenošanai nepieciešamā sporta materiālā bāze ir pieejama visiem skolu audzēkņiem, šim nolūkam paredzot piemērotus laikus;
 - ii. nodrošinot šajā jomā kvalificētu skolotāju apmācību visās skolās;
 - iii. nodrošinot to, lai pastāvētu atbilstošas iespējas turpināt sporta nodarbības pēc obligātās izglītības pabeigšanas;
 - iv. veicinot labvēlīgu attiecību izveidošanos starp skolām vai citām izglītojošām iestādēm, skolu sporta klubiem un vietējiem sporta klubiem;
 - v. balstot un attīstot sporta materiālās bāzes plašāku izmantošanu skolu audzēkņu un vietējās sabiedrības labā;

vi. sekmējot tāda viedokļu klimata izveidošanos, kura ietvaros vecāki, skolotāji, treneri un vadītāji stimulētu jauniešu regulāru nodarbi ar fiziskajiem vingrinājumiem;

vii. nodrošinot sporta ētikas apmācību skolniekiem, sākot jau ar pamatskolas līmeni.

6. pants

Līdzdalības attīstīšana

1. Sporta nodarbības, neatkarīgi no tā, vai tās ir ar brīvā laika pavadīšanas, aktīvās atpūtas, veselības stiprināšanas vai ar sportiskā snieguma uzlabošanas ievirzi, ir veicināmas visos iedzīvotāju slāņos, nodrošinot atbilstošu sporta materiālo bāzi, daudzpusīgas sporta programmas, kā arī kvalificētus instruktorus, vadītājus un procesa veicinātājus.

2. Iespēja ņemt dalību sporta nodarbē darba vietās uzskatāma par neatņemamu līdzsvarotas sporta politikas sastāvdaļu.

7. pants

Sasniegumu uzlabošana

Nodarbe ar sportu augstākajā meistarības līmenī ir atbalstāma un veicināma, atbilstošā un īpašā veidā sadarbojoties ar attiecīgajām sporta organizācijām. Atbalsts attiecināms uz sekojošām jomām: apdāvinātu indivīdu atrašana un pārrunas ar tiem, piemērotas sporta bāzes nodrošināšana; aprūpes un palīdzības attīstīšana, izmantojot sporta medicīnas un sporta zinātnes sasniegumus; zinātniskas treniņu metodikas ieviešana, treneru izglītošana un vadības funkciju sekmēšana; palīdzība klubiem izveidot piemērotas struktūras sporta sacensību sarīkošanai.

8. pants

Augstākās sporta meistarības un profesionālā sporta atbalstīšana

1. Lai tiem sportistiem un sportistēm, kuri sportā uzrāda izcilu sniegumu, dotu iespējas pilnībā attīstīt viņu sportiskās un cilvēciskās spējas, pilnībā respektējot viņu individualitāti, kā arī fizisko un morālo personības viengabalainību, atbilstoša tieša vai pastarpināta atbalsta metodes ir izstrādājamas sadarbībā ar sporta organizācijām. Minētajam atbalstam jāattiecas arī uz apdāvināto indivīdu atrašanu, viņu līdzsvarotu izglītību sporta meistarības paaugstināšanas iestādēs kā arī uz viņu sabalansētu integrāciju sabiedrībā, attiecīgi attīstot viņu darba karjeras perspektīvas sportiskā snieguma kāpinājuma periodā un laikā posmā pēc tam.

2. Profesionālā sporta organizēšana un vadīšana sekmējama ar atbilstošu kompetentu struktūru starpniecību. Indivīdiem, kuri nodarbojas ar profesionālo sportu, jānodrošina atbilstošs sociālais stāvoklis un aizsardzība, kā arī ētiskie aizsargpasākumi pret visu veidu izmantošanu.

9. pants

Cilvēku resursi

1. Jāsekmē atbilstošu struktūru organizēto apmācību kursu pilnveidošana, kurus beidzot tiek piešķirts attiecīgs diploms vai kvalifikācija, kura attiecināma uz visām sporta veicināšanas jomām. Kursiem jāatbilst to dalībnieku vajadzībām visdažādākajos sporta un aktīvās atpūtas veidos un līmeņos un jābūt paredzētiem gan tiem, kuri šajā jomā darbojas labprātīgi, gan arī šīs jomas profesionāļiem (vadītāji, treneri, menedžeri, amatpersonas, ārsti, arhitekti, inženieri, utt.).

2. Tiem, kuri nodarbojas ar sporta pasākumu vadību vai pārraudzību, nepieciešama atbilstoša kvalifikācija, īpašu vērību pievēršot pasākumā iesaistīto indivīdu drošības un veselības aizsardzībai.

10. pants

Sports un noturīga attīstība

Lai no paaudzes paaudzē nodrošinātu un uzlabotu cilvēku fizisko, sociālo un garīgo labsajūtu, sporta nodarbībām, ieskaitot tās, kuras tiek praktizētas pilsētās, lauku apvidos un uz ūdeņiem, jābūt samērotām ar ierobežotajiem planētas resursiem un jāatbilst noturīgas attīstības un apkārtējās vides līdzsvārotas pārvaldes principiem. Tie ietver:

- projektējot un ceļot būves sporta materiālās bāzes izvietojumam, jārespektē dabas un apkārtējās vides vērtības;
- sporta organizāciju centieni saglabāt dabu un apkārtējo vidi ir jābalsta un jāstimulē;
- jāpaaugstina cilvēku zināšanas, saistības apzināšanās starp sportu un noturīgu attīstību, kā arī dabas izpratne.

11. pants

Informācija un izpēte

Vietējā, valsts un starptautiskajā līmenī ir jāattīsta struktūras un līdzekļi, kuri ir piemēroti atbilstoši, ar sportu saistītās informācijas vākšanai un izplatīšanai. Jāveicina zinātniskās pētniecības darbs visās sporta jomās. Jāveic pasākumi minētās informācijas un pētījumu rezultātu apmaiņai un izplatīšanai tam vispiemērotākajā vietējā, reģionālajā, valsts vai starptautiskajā līmenī.

12. pants

Finanses

Hartas mērķu un nolūku īstenošanai jānodrošina iespēja piesaistīt atbilstošu atbalstu un resursus no valsts līdzekļiem (centrālajā, reģionālajā un vietējā līmenī). Jāveicina jaukts valsts un privātā sektora finansu atbalsts sportam, tā tālākajai attīstībai, ieskaitot sporta sektora darbības rezultātā radīto līdzekļu izmantošanu.

13. pants

Vietējā un starptautiskā sadarbība

1. Hartas izklāstīto mērķu sasniegšanai jāattīsta piemērotas struktūras atbilstoši sporta attīstības un veicināšanas koordinēšanai gan dažādu valsts ar sportu saistītu iestāžu un aģentūru starpā, gan arī starp valsts un sabiedrisko sektoru, ja šādas struktūras jau nav izveidotas. Koordinējot jāievēro arī citas politikas veidošanas un plānošanas jomas, piemēram, izglītība, veselības aizsardzība, sociālie pakalpojumi, pilsētu un lauku apvidu teritoriālā plānošana, apkārtējā vide, māksla un citi ar brīvā laika pavadīšanu saistītie pakalpojumi, vienlaicīgi nodrošinot to, ka sports kļūst par sociālās kultūras attīstības neatņemamu sastāvdaļu.

2. Hartas mērķu īstenošanai nepieciešama arī sadarbība Eiropas un starptautiskajā līmenī.